

13 Δεκεμβρίου, 1991

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΠΑΕΥΡΙΠΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 715/90).

-
- 5 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί — Άρθρο 29(3) του περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου 1969 (Ν. 10/69) — Η επιστολή του άρθρου 29(3) δεν επηρεάζει την ουσιαστική ισχύ της πράξης διορισμού που συμπληρώνεται με την αποδοχή της προσφοράς διορισμού.
- Διοικητική Πράξη — Ανάκληση — Ανάκληση νομίμων και παράνομων διοικητικών πράξεων — Προϋποθέσεις — Η επίκληση του λόγου του δημοσίου συμφέροντος πρέπει να εξειδικεύεται και να μην γίνεται γενικά και αόριστα.
- 10 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Απόλυση για λόγους δημοσίου συμφέροντος βάσει του άρθρου 54 του Συντάγματος από το Υπουργικό Συμβούλιο — Δεν θεωρείται απόλυση για πειθαρχικό αδίκημα αλλά διοικητικό μέτρο — Η εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου βάσει του άρθρου 54 αφορά εξουσία τεταταισμού υπηρεσιών για
- 15 λόγους δημοσίου συμφέροντος — Δεν μπορεί να επεκταθεί σε θέματα διορισμών και προαγωγών όπου αποκλειστική αρμοδιότητα έχει σύμφωνα με το Νόμο και το Σύνταγμα η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.
- 20 Ο αιτητής, στον οποίο είχε προσφερθεί διορισμός σε μόνιμη θέση δασκάλου από 1 Σεπτεμβρίου 1990, τον οποίο αποδέχτηκε με επιστολή του προς την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ημερομηνίας 18/8/90, προσέβαλε με την προσφυγή του αυτή την απόφαση της Επιτροπής ημερομηνίας 6/9/90 να ανακαλέσει την εν λόγω απόφασή της για προσφορά σε αυτόν μόνιμου διορισμού.
- 25 Η ανάκληση βασίστηκε σε γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα σύμφωνα με την οποία, εφόσον απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνία 1/2/1980 εξακολουθούσε να ισχύει -

βάσει της οποίας ο αιτητής είχε απολυθεί από την επαγγελματική υπηρεσία προς το δημόσιο συμφέρον - δεν ήταν επιτρεπτό για οποιοδήποτε όργανο της Πολιτείας να ενεργήσει κατά τρόπο που να αντιβαίνει προς την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η διαδικασία διορισμού δεν είχε συμπληρωθεί γιατί δεν είχε σταλεί επιστολή της Επιτροπής με την οποία να πληροφορείται εγγράφως ότι διορίστηκε και την ημερομηνία έναρξης του διορισμού του. Επίσης ισχυρίστηκαν ότι ο διορισμός του αιτητή ήταν διοικητική πράξη η οποία ήταν δυνατόν να ανασταλεί ελεύθερα γιατί ήταν παρανόμη και γιατί η ανάκληση έγινε σε εύλογο χρονικό διάστημα και εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

(1) Η πράξη διορισμού του αιτητή είχε συμπληρωθεί με την αποδοχή από αυτόν της προσφοράς διορισμού.

Το γεγονός ότι δεν είχε σταλεί σ' αυτόν η επιστολή που αναφέρεται στο άρθρο 29(3) του Νόμου, δεν επηρεάζει την ουσιαστική ισχύ της πράξης, η οποία είχε συμπληρωθεί με την αποδοχή από τον αιτητή των όρων της προσφοράς, η οποία επιστολή αποτελεί απλώς επιβεβαίωση του διορισμού του και τυπική πληροφόρηση της ημερομηνίας από την οποία θα ίσχυε ο διορισμός του. Εν πάση περιπτώσει στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής ήδη είχε πληροφορηθεί την ημερομηνία αυτή, όπως επίσης και το σχολείο που είχε τοποθετηθεί με την επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1990, η οποία περιείχε την προσφορά του διορισμού του και τους λοιπούς όρους υπηρεσίας της θέσης και στην οποία είχε φανερά ενσωματωθεί η επιστολή του άρθρου 29(3).

(2) Η ανάκληση των νομίμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δημιουργηθέντα δικαιώματα των πολιτών. Είναι επίσης επιτρεπτή η ανάκληση νόμιμης διοικητικής πράξης για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Επειδή όμως η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι ευρυτάτη, η επίκλησή του δεν πρέπει να γίνεται γενικά και αόριστα αλλά να εξειδικεύεται ώστε να είναι δυνατός ο δικαστικός έλεγχος της διοικητικής απόφασης η οποία λαμβάνεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Επίσης η διοίκηση οφείλει να έχει εις χείρας της αρκετά στοιχεία εναντίον του διοικουμένου για την ανάκληση της διοικητικής πράξης και για να δύναται να επικαλεστεί λόγους δημοσίου συμφέροντος. Κατά γενική αρχή όμως οι διοικητικές αρχές οφείλουν να μην ανασταλούν τις νόμιμες πράξεις ή αποφάσεις τους από τις οποίες έχουν δημιουργηθεί δικαιώματα στους διοικουμένους.

5 Όσον αφορά τις παράνομες διοικητικές πράξεις η ανάκληση τους είναι γενικά επιτρεπτή νοουμένου ότι γίνεται μέσα σε εύλογο χρόνο, μετά δε την πάροδο ευλόγου χρόνου είναι δυνατή στις περιπτώσεις που υφίστανται λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όταν η έκδοση της ανακαλουμένης πράξης στηρίχθηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ενδιαφερομένου, όταν η διοικητική πράξη υπήρξε προϊόν βίας ή όταν εκδόθηκε υπέρ ανυπάχτου προσώπου.

10 (3) Κατά τον ουσιαστικό χρόνο δεν συνέτρεχε οποιοσδήποτε λόγος για τον οποίο σύμφωνα με το άρθρο 28 του Νόμου καθίσταται αδύνατος ο διορισμός υποψηφίου ως εκπαιδευτικού λειτουργού. Το γεγονός ότι είχε προηγουμένως απολυθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο δεν θεωρείται ως απόλυση για πειθαρχικό αδίκημα αλλά η απόφαση αυτή του Υπουργικού αποτελεί διοικητικό μέτρο.

15 Στην προκειμένη περίπτωση οι υπηρεσίες του αιτητή τεματίστηκαν το 1980 από το Υπουργικό Συμβούλιο, για λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ίσχυαν τότε, ενόψει των εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει του Άρθρου 54 του Συντάγματος. Η πιο πάνω εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να τεματίζει τις υπηρεσίες δημοσίων υπαλλήλων, εκπαιδευτικών, Αστυνομικών κλπ., για λόγους δημοσίου συμφέροντος δεν μπορεί να επεκταθεί και σε θέματα διορισμών, προαγωγών κλπ., των πιο πάνω, για τα οποία αποκλειστική αρμοδιότητα έχει, σύμφωνα με
20 το Νόμο και το Σύνταγμα η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, στην περίπτωση των δημοσίων υπαλλήλων, και η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας στην περίπτωση των εκπαιδευτικών λειτουργών.
25 Η ανάληψη αρμοδιότητας και η άσκηση εξουσίας από το Υπουργικό Συμβούλιο σε σχέση με διορισμούς τόσο στη Δημόσια όσο και στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία, παραβιάζει τις πρόνοιες του Συντάγματος.

30 Εν πάση δε περιπτώσει δεν φαίνεται να εξετάστηκε το θέμα κατά πόσο οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που ίσχυαν τότε εξακολουθούσαν να ισχύουν κατά το χρόνο λήψης της επίδικης απόφασης.

Επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς έξοδα.

35 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Zachariades v. The Republic (1984) 3 CLR 1193·

Panayides v. The Republic (1972) 3 CLR 467·

Kazamias v. The Republic (1982) 3 CLR 239·

Ioannou and Another v. The Republic (1979) 3 CLR 423·

40 *Christodoulides and Others v. The Republic (1984) 3 CLR 1297·*

Makrides and Another v. The Republic (1984) 3 CLR 677·

Παπαγεωργίου και άλλοι ν. Της Δημοκρατίας (Α.Ε. 941, ημερομηνίας 10/4/90).

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία ανακάλεσαν το διορισμό του αιτητή επί δοκιμασία στη μόνιμη θέση Δασκάλου Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1.9.1990. 5

N.G. Σάντης για Α. Παπαχαράλαμπους, για τον αιτητή.

P. Παπαέτη (δνις), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση. 10

Cur. adv. vult.

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής ζητά την ακύρωση της απόφασης της καθ' ης η αίτηση Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως η Επιτροπή, με την οποία ανακάλεσε το διορισμό του επί δοκιμασία στη μόνιμη θέση Δασκάλου Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1 Σεπτεμβρίου 1990. 15

Ο αιτητής είχε διοριστεί ως δάσκαλος από 1 Σεπτεμβρίου 1963. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 1ης Ιουλίου 1974 τεραματίστηκαν οι υπηρεσίες του από 10 Ιουλίου 1974 "προς το δημόσιον συμφέρον" (Παράρτημα "Α"). Με κατοπινή απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 1115 της 2ας Αυγούστου 1974, Παράρτημα Πέμπτο, ανακλήθηκε ο τεραματισμός των υπηρεσιών του (Παράρτημα "Β") από το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο όμως με απόφασή του ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1980 αποφάσισε και πάλιν τον τεραματισμό των υπηρεσιών του αιτητή, από 1 Φεβρουαρίου 1980 (Παράρτημα "Γ"). 20
25
30

Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση για εγγραφή στους πίνακες διοριστέων δασκάλων στις 22 Μαΐου 1990. Η Επιτροπή έχοντας υπόψη γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα,

ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1989, (Παράρτημα "Δ"), τον περιέλαβε στους πίνακες διοριστέων και αποφάσισε το διορισμό του σε μόνιμη θέση δασκάλου από 1 Σεπτεμβρίου 1990, πληροφόρησε δε τον αιτητή σχετικά προς τούτο με
5 επιστολή της ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1990.

Ο αιτητής αποδέχτηκε τον πιο πάνω διορισμό με επιστολή του προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1990, και η οποία φαίνεται να λήφθηκε από την Επιτροπή στις 27 Αυγούστου 1990. Υποβλήθηκε δε στην απαιτούμενη
10 ιατρική και ακτινολογική εξέταση στις 27 Αυγούστου 1990, που αποτελούσε σύμφωνα με την προσφορά της Επιτροπής, προϋπόθεση του διορισμού του.

Με αφορμή δημοσιευμάτων στον ημερήσιο τύπο, η Επιτροπή απευθύνθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 1990, και
15 πάλιν στο Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος στις 6 Σεπτεμβρίου 1990, έδωσε την πιο κάτω γνωμοδότηση (Παράρτημα "Ε"):

"Σε απάντηση της επιστολής σας, με ημερομηνία 5 Σεπτεμβρίου 1990 και αρ. φακ. Π.3628, επιβεβαιώνω τη γνώμη που εξέφρασα χθες κατά τη σχετική συνάντησή
20 μας στο γραφείο μου, η οποία είναι η ακόλουθη:

Ο κ. Αντώνης Παπαευριπίδης μπορούσε να συμπεριληφθεί στον κατάλογο διοριστέων με βάση τη γνωμάτευση του Ανώτερου Δικηγόρου της Δημοκρατίας κ. Ν. Χαραλάμπους με ημερομηνία 29 Μαρτίου 1989, με την
25 οποία συμφωνώ.

Εφόσον όμως μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία αποφασίστηκε από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να προσφερθεί στον κ. Παπαευριπίδη διορισμός
30 εξακολούθησε να ισχύει η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνία 1 Φεβρουαρίου 1980, με την οποία ο κ. Παπαευριπίδης απολύθηκε από την εκπαιδευτική υπηρεσία προς το δημόσιο συμφέρον, μαζί με άλλους δημόσιους υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς λειτουργούς, και εφόσον η εν λόγω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ελήφθη ενόψει, μεταξύ άλλων, των
35

εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει των παραγράφων (α) και (δ) του Άρθρου 54 του Συντάγματος και κατ' εφαρμογή γενικής πολιτικής που υιοθέτησε προς το δημόσιο συμφέρον το Υπουργικό Συμβούλιο, δεν είναι επιτρεπτό για οποιοδήποτε όργανο της Πολιτείας να ενεργήσει κατά τρόπο που αντιβαίνει προς την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει της οποίας ο κ. Παπαευριπίδης απολύθηκε από την εκπαιδευτική υπηρεσία προς το δημόσιο συμφέρον. 5

Γιαυτό ο διορισμός που έχετε προσφέρει στον κ. Παπαευριπίδη πρέπει να ανακληθεί. 10

Αντιλαμβάνομαι ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί των οποίων οι υπηρεσίες έχουν τερματισθεί προς το δημόσιο συμφέρον το 1980 έχουν εγείρει πρόσφατα, κατ' επανάληψη, θέμα αναθεώρησης από το Υπουργικό Συμβούλιο της απόφασης γενικής πολιτικής που οδήγησε τότε τον τερματισμό των υπηρεσιών τους και γι' αυτό ο κ. Παπαευριπίδης θα μπορούσε να παραμείνει στον κατάλογο διοριστέων για να μπορεί να διοριστεί σε περίπτωση που τυχόν στο μέλλον το Υπουργικό Συμβούλιο θα αναθεωρήσει την πιο πάνω απόφαση γενικής πολιτικής, αν και στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη προς αυτή την κατεύθυνση. 15 20

Κάποια σχέση με το θέμα στο οποίο αναφέρεται η παρούσα επιστολή μου έχει και η προηγούμενη γνωμάτευση με ημερομηνία 23 Φεβρουαρίου 1990 που σας έδωσε ο Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας κ. Ν. Χαραλάμπους, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται για ευκολία σας." 25 30

Ύστερα από την πιο πάνω γνωμοδότηση η Επιτροπή στις 6 Σεπτεμβρίου 1990, αποφάσισε την ανάκληση του διορισμού του αιτητή. Στο σχετικό πρακτικό Παράρτημα "ΣΤ" αναφέρονται τα πιο κάτω:

"1. Ανάκληση Διορισμού

35

Παπαευριπίδης Αντώνιος (Π. 3628) Δάσκαλος

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του με ημερ. 1/2/1980 είχε τερματίσει τις υπηρεσίες του κ. Αντώνη Παπαευριπίδη για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

- 5 Ο κος Παπαευριπίδης υπέβαλε αίτηση για εγγραφή στους πίνακες διοριστέων Δασκάλων και η Επιτροπή έχοντας υπόψη γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα με ημερ. 29/3/89 (που αφορούσε παρόμοια περίπτωση) 10 αποφάσισε την περίληψή του στους πίνακες διοριστέων και στις 30/7/90 αποφάσισε το διορισμό του σε μόνιμη θέση δασκάλου, από 1/9/90.

- Κατατίθεται γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα με αρ. 46(Α)/67/ΠΧ και ημερ. 6/9/90, σύμφωνα με την 15 οποία δεν είναι επιτρεπτό για οποιοδήποτε όργανο της Πολιτείας να ενεργήσει κατά τρόπο που αντιβαίνει προς την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει της οποίας ο κος Παπαευριπίδης απολύθηκε από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας προς το δημόσιο συμφέρον και ότι ο διορισμός πρέπει να ανακληθεί.

- 20 Η Επιτροπή ενόψει της πιο πάνω γνωμοδότησης αποφασίζει να ανακαλέσει την απόφασή της για προσφορά μόνιμου διορισμού στον κ. Παπαευριπίδη."

Εναντίον της απόφασης αυτής, ο αιτητής καταχώρησε την παρούσα προσφυγή.

- 25 Είναι η θέση του αιτητή ότι η Επιτροπή δεν εδικαιούτο να ανακαλέσει το διορισμό του μετά την αποδοχή από αυτόν του διορισμού του, και ότι συνεπώς η ανάκληση ήταν παράνομη, αντίθετη προς τους κανόνες της χρηστής διοίκησης και της φυσικής δικαιοσύνης. Επίσης πρόβαλε 30 τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή παρέλειψε να διεξάγει τη δέουσα έρευνα για να διαπιστώσει την ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την ανάκληση για λόγους δημοσίου συμφέροντος, η δε απόφαση της είναι εν πάση περιπτώσει ανατιολόγητη.

Είναι η θέση της Επιτροπής ότι η διαδικασία διορισμού του αιτητή δεν είχε συμπληρωθεί γιατί δεν είχε σταλεί στον αιτητή, όπως καθορίζεται στο άρθρο 29(3) του περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου 1969 (Νόμος αρ. 10 του 1969), μετά τη λήψη της έκθεσης του Κυβερνητικού ιατρού, επιστολή, με την οποία να πληροφορείται εγγράφως ότι διορίστηκε και για την ημερομηνία από την οποία ισχύει ο διορισμός του. 5

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, είναι η θέση της Επιτροπής ότι ο διορισμός του αιτητή δεν ήταν σύμβαση η οποία διέπετο από τους κανόνες του δικαίου των συμβάσεων αλλά ήταν διοικητική πράξη, η οποία ήταν δυνατό να ανακληθεί ελεύθερα από την Αρχή που την είχε εκδώσει γιατί ήταν παράνομη, εφόσον κατά την ημερομηνία λήψης της εξακολουθούσε να ισχύει η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία ο αιτητής απολύθηκε από την Εκπαιδευτική Υπηρεσία προς το δημόσιο συμφέρον, και γιατί η ανάκληση έγινε σε εύλογο χρονικό διάστημα και εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον. 10 15

Σύμφωνα με τα γεγονότα ενώπιόν μου, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η πράξη διορισμού του αιτητή είχε συμπληρωθεί με την αποδοχή από αυτόν της προσφοράς διορισμού. 20

Αναφέρονται σχετικά στον Κυριακόπουλο, Διοικητικόν Ελληνικόν Δίκαιον "Γ" Ειδικόν Μέρος, στη σελ. 181 - τα εξής: 25

"Εφ' όσον, κατά τα προειρημένα, η δημοσία υπαλληλική σχέσις τελειούται διά της αποδοχής του διορισμού, συμφώνως προς τα περί συμβατικής θεωρίας διδασκόμενα προ της αποδοχής, ή εν τω γίνεσθαι τελούσα δημοσία υπαλληλική σχέσις είναι δυνατόν να ματαιωθή μονομερώς παρά της δημοσίας διοικήσεως δι' ανακλήσεως του διορισμού. Η τοιαύτη ανάκλησις ουδέποτε δύναται να θεωρηθή ως προσβάλλουσα κεκτημένα δικαιώματα, εφ' όσον η υπαλληλική σύμβασις δεν κατηρτίσθη εισέτι. Μόνον δια της αποδοχής του διορισμού τελειούται η υπαλληλική σχέσις, διό και δεν δύναται πλέον ν' ανακληθή ούτος." 30 35

Βλέπε επίσης *Zachariades v. The Republic* (1984) 3 C.L.R. 1193, στις σελ. 1222-1226.

5 Στην υπόθεση *Panayides v. The Republic* (1972) 3 C.L.R. 467, αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά στη σελ. 482:

10 "An administrative act as it has been stated, is a declaration of the will of the administrative organ. Before it is declared the will has to take shape towards the stage of the formulation of the administrative will. The administrative procedure for its production corresponds and results to its issuing, i.e. to the drafting, the insertion of the date and the signing by the appropriate organ. (See Stassinopoulos Law of Administrative Acts (1951), p. 15 359). Hence, 'issuing' is called the formulation with certainty of the will which is intended to be declared by the administrative act. Only when the will is declared, i.e. when outward direction is given to it towards one or more persons, with the purpose that by its will their position will be affected, it is that this will has social 20 significance and the law is interested in it and its consequences.

25 Until so declared, the administrative act constitutes internum of the administration. After however its communication, it becomes binding on the administration and it is then that the act, in our case the act of promotion, came into existence. Being as such a favourable administrative act, it cannot be freely revoked thereafter. Whereas before that, the administration can freely amend or abandon the intended but never completed administrative act. 30

35 Having found, therefore, that the requirement for publication under s. 44(6) is not a constituent element for its validity, the formal existence of this promotion commenced as from the communication of same to the interested party."

Σύμφωνα επίσης, με τα πιο πάνω, θεωρώ το γεγονός ότι δεν είχε σταλεί σ' αυτόν η επιστολή που αναφέρεται στο άρθρο 29(3) του Νόμου, ότι δεν επηρεάζει την ουσιαστική ισχύ της πράξης, η οποία είχε συμπληρωθεί με την αποδοχή από τον αιτητή των όρων της προσφοράς, η οποία επιστολή αποτελεί απλώς επιβεβαίωση του διορισμού του και τυπική πληροφόρηση της ημερομηνίας από την οποία θα ίσχυε ο διορισμός του. Εν πάση περιπτώσει στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής ήδη είχε πληροφορηθεί την ημερομηνία αυτή, όπως επίσης και το σχολείο που είχε τοποθετηθεί με την επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1990, η οποία περιείχε την προσφορά του διορισμού του και τους λοιπούς όρους υπηρεσίας της θέσης και στην οποία είχε φανερά ενσωματωθεί η επιστολή του άρθρου 29(3). Σύμφωνα με την προσφορά που έλαβε, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, ο διορισμός του αιτητή ίσχυε από την 1 Σεπτεμβρίου 1990, οπότε ο αιτητής εθεωρείτο διορισμένος από την ημερομηνία αυτή, γεγονός που αποτελεί ένα ακόμη λόγο που συνηγορεί υπέρ του συμπεράσματος ότι στην προκειμένη περίπτωση η πράξη περί διορισμού του αιτητή είχε συμπληρωθεί πριν την ανάκλησή της.

Εξετάζοντας το θέμα της ανάκλησης συμπληρωθέντων πράξεων, σύμφωνα με τη νομολογία η ανάκληση των νομίμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δημιουργηθέντα δικαιώματα των πολιτών.

Επίσης, είναι επιτρεπτή η ανάκληση νόμιμης διοικητικής πράξης για λόγους δημοσίου συμφέροντος, αναφέρονται δε τα ακόλουθα σχετικά στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1929-1959 στη σελ. 201:

"Η ύπαρξις λόγων δημοσίου συμφέροντος (ως λόγους τάξεως, ασφαλείας, δημοσίας υγείας κλπ) έχει ως συνέπεια το ελευθέρως ανακλητόν των νομίμων διοικητικών πράξεων, και δη εις οιονδήποτε χρόνον: 1355 (55), 920 (56) ασχέτως των ανωτέρω περιορισμών. Ούτω, οσάκις η Διοίκησις, ωθουμένη εκ λόγων εξυτηρητήσεως του δημοσίου συμφέροντος, εκτιμήση άλλως τας υφι-

- σταμένας πραγματικές καταστάσεις και αναθεωρήση προτέραν της γνώμης, νομίμως ανακαλεί την εκδοθείσαν διοικητικήν πράξιν, υπό την προϋπόθεσιν όμως, αφ' ενός μεν ότι αιτιολογεί ειδικώς και πλήρως την ανακλητικήν πράξιν: 264 (55), αφ' ετέρου δε ότι, κατά την τοιαύτην νέαν εκτίμησιν, δεν επιφίλοχωρεί κακή χρήσις διακριτικής εξουσίας ή κατάχρησις εξουσίας: 1355(55)."

- Επειδή όμως η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι ευρυτάτη, η επίκλησή του δεν πρέπει να γίνεται γενικά και αόριστα αλλά να εξειδικεύεται ώστε να είναι δυνατός ο δικαστικός έλεγχος της διοικητικής απόφασης η οποία λαμβάνεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος. (Βλέπε σχετικά *Kazamias v. The Republic* (1982) 3 C.L.R. 239, στη σελ. 279, Τάχος, Σύγχρονοι Τάσεις της Αρχής της Νομιμότητας εις το Διοικητικόν Δίκαιον (1973)).

- Επίσης η διοίκηση οφείλει να έχει εις χείρας της αρκετά στοιχεία εναντίον του διοικουμένου για την ανάκληση της διοικητικής πράξης και για να δύναται να επικαλεστεί λόγους δημοσίου συμφέροντος. Κατά γενική αρχή όμως οι διοικητικές αρχές οφείλουν να μην ανακαλούν τις νόμιμες πράξεις ή αποφάσεις τους από τις οποίες έχουν δημιουργηθεί δικαιώματα στους διοικουμένους. (Βλέπε *Ioannou and Another v. The Republic* (1979) 3 C.L.R. 423.)

- Όσον αφορά τις παράνομες διοικητικές πράξεις η ανάκλησή τους είναι γενικά επιτρεπτή νοουμένου ότι γίνεται μέσα σε εύλογο χρόνο, μετά δε την πάροδο ευλόγου χρόνου είναι δυνατή στις περιπτώσεις που υφίστανται λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όταν η έκδοση της ανακαλουμένης πράξης στηρίχθηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ενδιαφερομένου, όταν η διοικητική πράξη υπήρξε προϊόν βίας ή όταν εκδόθηκε υπέρ ανυπάρχτου προσώπου.

- Στην προκειμένη περίπτωση ο αιτητής κατόπιν γνωμοδότησης του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα, ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1989, μετά από σχετική αίτησή του, συμπεριλήφθηκε στους πίνακες διοριστέων δασκάλων βάσει

των οποίων πινάκων σύμφωνα με το νόμο διενεργούνται οι διορισμοί κατά σειρά προτεραιότητας.

Συμπερίληψη στους πίνακες διοριστέων υποδηλοί καταλληλότητα για διορισμό, είναι όμως δυνατή η διαγραφή από τους πίνακες για ένα από διάφορους συγκεκριμένους λόγους που αναφέρονται ρητά στο Νόμο. 5

Ο αιτητής δεν είχε κριθεί ακατάλληλος να συμπεριληφθεί ή να παραμείνει στους πίνακες αυτούς για οποιοδήποτε λόγο, κατά δε το χρόνο του διορισμού του θεωρείτο κατάλληλος για διορισμό. 10

Επίσης, σύμφωνα με τα γεγονότα ενώπιόν του κατά τον ουσιώδη χρόνο δεν συνέτρεχε οποιοσδήποτε λόγος για τον οποίο σύμφωνα με το άρθρο 28 του Νόμου καθίσταται αδύνατος ο διορισμός υποψηφίου ως εκπαιδευτικού λειτουργού. Το γεγονός ότι είχε προηγουμένως απολυθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο δεν θεωρείται ως απόλυση για πειθαρχικό αδίκημα αλλά σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Christodoulides and Others v. The Republic* (1984) 3 C.L.R. 1297, στη σελ. 1303-4, η απόφαση αυτή του Υπουργικού δεν είναι πειθαρχικού χαρακτήρα αλλά αποτελεί διοικητικό μέτρο. 15 20

Στην προκειμένη περίπτωση οι υπηρεσίες του αιτητή τερματίστηκαν το 1980 από το Υπουργικό Συμβούλιο, για λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ίσχυαν τότε, ενόψει των εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει του 'Αρθρου 54 του Συντάγματος που προνοεί μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: 25

"Η παρά του Υπουργικού Συμβουλίου ασκουμένη εκτελεστική εξουσία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τα εξής θέματα: 30

(α) την γενικήν διεύθυνσιν και τον έλεγχον της διακυβερνήσεως της Δημοκρατίας και την διεύθυνσιν της γενικής πολιτικής,

(δ) τον συντονισμό και την εποπτεία πασών των δημοσίων υπηρεσιών".

5 Η πιο πάνω εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να
τερματίζει τις υπηρεσίες δημοσίων υπαλλήλων, εκπαιδευ-
τικών, Αστυνομικών κλπ., για λόγους δημοσίου συμφέρο-
ντος δεν μπορεί να επεκταθεί και σε θέματα διορισμών,
προαγωγών κλπ., των πιο πάνω, για τα οποία αποκλειστι-
κή αρμοδιότητα έχει, σύμφωνα με το Νόμο και το Σύνταγμα η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, στην περίπτωση των
10 δημοσίων υπαλλήλων, και η Επιτροπή Εκπαιδευτικής
Υπηρεσίας στην περίπτωση των εκπαιδευτικών λειτουργιών.

Σχετική είναι η υπόθεση *Makrides and Another v. The Republic* (1984)3 C.L.R. 677 στις σελ. 685-6, όπου αναφέ-
15 ρονται τα ακόλουθα:

"Clearly the Constitution intended to distance the
civil service from the political branch of government,
judged necessary in the interest of the mission of the civil
service, principally consisting of a duty to enforce the
20 laws in a fair and impersonal manner. The supremacy of
the Law is in that way ensured laying the foundations for
the rule of law. A civil service impersonally dedicated to
the service of the public is an invaluable asset for the well
being of the country. The assumption of competence by
25 the political branch of government over the staffing of
the civil service would inevitable compromise the
impartiality of the service with corresponding loss of the
faith of the public in its mission and efficacy.

The assumption of competence and the exercise of
30 power by the Council of Ministers in relation to
appointments in the public service is patently unconsti-
tutional. It contravenes not only express provisions of
the Constitution but defies the constitutional framework
as to the position, status and composition of the civil
35 service."

Η πιο πάνω προσέγγιση συνάδει επίσης με την απόφαση της Ολομέλειας στις υποθέσεις *Παπαγεωργίου κ.ά. ν. Της Δημοκρατίας* Α.Ε. 941, 944, απόφαση ημερομηνίας 10 Απριλίου 1990.

Τα πιο πάνω μπορούν να εφαρμοστούν κατ' αναλογία και στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία και συνεπώς η ανάληψη αρμοδιότητας και η άσκηση εξουσίας από το Υπουργικό Συμβούλιο σε σχέση με διορισμούς τόσο στη Δημόσια όσο και στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία, παραβιάζει τις πρόνοιες του Συντάγματος. 5 10

Εν πάση δε περιπτώσει δεν φαίνεται να εξετάστηκε το θέμα κατά πόσον οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που ίσχυαν τότε εξακολουθούσαν να ισχύουν κατά το χρόνο λήψης της επίδικης απόφασης.

Συνεπώς καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η ανάκληση του διορισμού του αιτητή είναι λανθασμένη ως αντίθετη προς το Νόμο, και τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου. 15

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. 20

Κάτω από τις περιστάσεις δεν γίνεται καμιά διαταγή ως προς τα έξοδα.

Προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.